

Vendim nr. 25 datë 05.02.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Holta Zaçaj,	Kryetare
Marsida Xhaferllari,	Anëtare
Marjana Semini,	Anëtare

në datën 05.02.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 60 (A) 2023 të Regjistrimit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: ALAUDIN MALAJ, përfaqësuar nga avokate Etleva Haka.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 225, datë 23.07.2021 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 225, datë 13.10.2021 të Gjykatës së Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2022-317, datë 24.02.2022 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 18, pika 1, 42, 43, 44, 131, shkronja “f”, 134, pika 1, shkronja “i” dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 5, 6, pika 1 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoji relatorin e çështjes Marjana Semini, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi në vitin 2018 ka ushtruar detyrën e kryetarit të Gjykatës së Apelit Tiranë. Në datën 15.10.2019 ai ka paraqitur kallëzim penal pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (*Prokuroria e Posaçme*) ndaj funksionarëve publikë G.Sh., A.S., F.Xh., A.V. etj., me pretendimin se gjatë kohës që ushtronte detyrën e magjistratit, Policia e Shtetit ka ndaluar dhe burgosur në mënyrë të paligjshme dy familjarë të tij, ngjarje e cila kishte lidhje me ushtrimin e detyrës së tij. Në kallëzim kërkuesi ka parashtruar pretendimin se këta persona në formën e grupit të strukturuar kriminal kanë kryer veprat penale, të parashikuara në nenet 243, 248, 250, 252 të Kodit Penal (*KP*). Prokuroria e Posaçme në datën 01.11.2019 ka vendosur mosfillimin e procedimit penal. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka paraqitur ankim në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Shkallës së Parë*). Gjithashtu, duke vlerësuar se në lidhje me kallëzimin penal nuk ishte kryer asnjë veprim procedural nga ana e prokurores D.M., e cila ishte shortuar për hetimin e çështjes dhe kishte shkelje të ligjit, kërkuesi ka paraqitur po në këtë prokurori kallëzimin penal nr. 2953/2020 ndaj saj.

2. GJKKO-ja e Shkallës së Parë, me vendimin nr.12, datë 31.01.2020, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të prokurorit për mosfillimin e procedimit penal nr. 204/2019, për të cilin kërkuesi ka paraqitur ankim.

3. Gjykata e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Apelit*), me vendimin nr. 42, datë 25.06.2020, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr. 12, datë 31.01.2020 të GJKKO-së së Shkallës së Parë, shfuqizimin e vendimit të prokurorit pranë kësaj gjykate, regjistrimin e procedimit penal dhe kryerjen e hetimeve.

4. Pas regjistrimit dhe kryerjes së veprimeve hetimore, Prokuroria e Posaçme në datën 16.02.2021, në kushtet kur nuk ka evidentuar veprime ose mosveprime të kundërligjshme të shpërdorimit të detyrës ose ushtrimit të ndikimit të paligjshëm nga funksionarët publik F.Xh., A.V. dhe G.Sh., bazuar në nenet 28, pika 1, 74, 75/a, dhe 76 të Kodit të Procedurës Penale (*KPP*), ka vendosur shpalljen e moskompetencës lidhur me procedimin penal nr. 204/2020 dhe kalimin e akteve Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, si prokuroria me kompetencë lëndore dhe tokësore.

5. Ky vendim i është njoftuar kërkuesit me shkresën nr. 4726/1, datë 15.06.2021, pas kërkesës zyrtare nga ana e tij. Në vijim ai ka paraqitur ankim duke kërkuar shfuqizimin e vendimit, për shpalljen e moskompetencës dhe kalimin e akteve të procedimit penal Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

6. GJKKO-ja e Shkallës së Parë, me vendimin nr. 225, datë 23.07.2021, ka vendosur mospranimin e ankimit, me arsyetimin se kërkesa nuk është në juridiksionin gjyqësor, ndërsa detyra e gjykatës është zgjidhja e mosmarrëveshjeve juridike që janë në juridiksionin gjyqësor dhe në kompetencë të saj. Ankimi nuk ka të bëjë me ankimin kundër vendimit të mosfillimit të procedimit penal dhe nuk përbën lëndë për gjykim, pasi objekt i gjykimeve të kësaj gjykate janë të gjitha veprat penale të parashikuara nga neni 75/a i KPP-së dhe të gjitha vendimet e disponuara gjatë fazës së hetimeve paraprake, si vendimet e mosfillimit ose pushimit të procedimit penal të marra nga prokurori në funksion të ushtrimit të ndjekjes penale, sipas rregullave procedurale penale. Lidhur me procedimin penal, në rastin konkret, kompetenca i takon Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, e cila ka të drejtën e ngritjes së çështjes të mosmarrëveshjes në lidhje me kompetencën lëndore ose tokësore. Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë e ka regjistruar tashmë procedimin penal mbi bazën e akteve të përcjella nga ana e Prokurorisë së Posaçme dhe çështja është nën hetim. Kjo gjykatë ka vlerësuar se kundër vendimit të shpalljes së mos kompetencës së prokurorit nuk ekziston ankim dhe bazuar në nenet 28, pika 1, 74, 75/a, 76, 290 dhe 291 të KPP-së ka vendosur mospranimin e ankimit. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka ushtruar ankim.

7. GJKKO-ja e Apelit, me vendimin nr. 225, datë 13.10.2021, ka vendosur miratimin e vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë, duke arsyetuar, ndër të tjera, se për mosmarrëveshjet ndërmjet prokurorive lidhur me mosrënien dakord për përkatësinë e një procedimi penal të caktuar nuk mund të zbatohet neni 89 i KPP-së. Kur dy prokurori kanë mosmarrëveshje mes tyre për përkatësinë e procedimit ajo zgjidhet nga Prokurori i Përgjithshëm ose dhe drejtuesi i Prokurorisë së Posaçme, në respektim të neneve 28 dhe 29 të KPP-së. Referuar çështjes konkrete, ndaj vendimit të prokurorit pranë GJKKO-së së Shkallës së Parë, datë 16.02.2021, i cili ka vendosur kalimin e akteve të procedimit penal Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, as i hetuari as viktimi dhe aq më tepër kallëzuesi nuk mund të ushtrojnë ankim ose kundërshtim në gjykatë, pasi asnjë normë ligjore e KPP-së nuk e parashikon këtë të drejtë. Kundër këtij vendimi ka ushtruar rekurs kërkuesi.

8. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2022-317, datë 24.02.2022, ka vendosur mospranimin e rekursit me arsyetimin se ai nuk paraqet shkaqe që parashikohen në nenin 432 të KPP-së. Ai ka arsyetuar se në nenet 28 dhe 29 të KPP-së parashikohet shprehimisht mënyra e procedimit kur prokuroritë, sipas rastit, konstatojnë moskompetencën e shqyrtimit të procedimit penal. Nga përmbajtja e dispozitave të këtyre neneve rezulton se autoriteti më i lartë që kontrollon ligjshmërinë e vendimmarrjes së prokurorit është Prokurori i Përgjithshëm, ndërsa për çështje në

kompetencë të Prokurorisë së Posaçme është drejtuesi i kësaj prokurorie. Parashikimet e këtyre dispozitave procedurale penale nuk lënë vend në asnjë rast që për analogji të konfliktit të kompetencës ndërmjet gjykatave të zbatohen nenet 83 e vijues të KPP-së. Në mosmarrëveshjet ose konfliktet ndërmjet prokurorive lidhur me mosrënien dakord ndërmjet tyre për përkatësinë e një procedimi të caktuar nuk mund të zbatohet procedura e nenit 89 të KPP-së lidhur me mosmarrëveshjet ose konfliktet ndërmjet gjykatave. Referuar çështjes konkrete ashtu siç janë shprehur të dyja gjykatat në vendimet e tyre ndaj vendimit, datë 16.02.2021 të Prokurorisë së Posaçme as i hetuari as viktima dhe aq më tepër kallëzuesi nuk mund të ushtrojnë ankim ose kundërshtim në gjykatë, pasi asnjë normë ligjore e KPP-së nuk e parashikon këtë të drejtë.

9. Në datën 05.12.2023 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual për shfuqizimin e vendimeve gjyqësore, sipas objektivit të kërkesës.

II

Pretendimet e kërkuesit

10. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmblodhur, ka pretenduar se i është cenuar:

10.1. *E drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

10.1.1. *Parimit të gjykatës së paanshme të caktuar me ligj*, pasi Gjykata e Lartë, me dashje, ka anashkaluar faktin juridik të ekzistencës së dy qëndrime të gjykatave më të ulëta për sa i takon regjistrimit të procedimit penal. Gjithashtu, ajo ka anashkaluar edhe faktet edhe provat e paraqitura në rekurs nga kërkuesi, të cilat provojnë jashtë çdo dyshimi të arsyeshëm se kjo gjykatë, ashtu siç edhe gjykatat më të ulëta kanë shkelur nenin 6, pika 1, të KEDNJ-së. Gjykatat kanë dalë në konkluzionin se nuk kemi të bëjmë me veprën penale të shpërdorimit të detyrës dhe të grupit të strukturuar kriminal, duke mos kryer vlerësim objektiv të këtij kallëzimi dhe duke mos marrë parasysh pozitën e posaçme të kallëzuesit. Praktikisht prokurori ka vendosur njëkohësisht pushimin e hetimit për këta shtetas. Kallëzuesi ka paraqitur prova siç janë tabulatet telefonike të cilat prokurori i çështjes i ka humbur. Me to vërtetohej se ndalimi dhe burgosja e familjarëve të tij ishte bërë me urdhër politik të ish-ministrit të Brendshëm, i cili ka vënë në lëvizje vartësit e tij. Për sa i përket gjykatës së paanshme, të tria gjykatat kanë vepruar sikur të ishin pjesë e ekzekutivit. Prokurori ka dalë mbi vendimin e gjykatës dhe kjo më tej është

ligjëruar e drejtë nga një gjykatë e një shkalle më të ulët, duke krijuar njëanshmëri të dukshme pro ekzekutivit. Prokurori është palë në proces që përfaqëson shtetin dhe, si i tillë, është i njëanshëm. Nga të tria gjykatat janë paraqitur fakte që tregojnë se nga ana e prokurorit nuk është kryer asnjëherë marrja në pyetje e kallëzuesit. Në asnjë vendim nuk citohet burgosja e familjarëve të magjistratit ose provat e paraqitura, të cilat vërtetonin ekzistencën e grupit të strukturuar kriminal.

- 10.1.2. *Standardit të arsytimit të vendimit*, pasi në arsyetimin e vendimit të Gjykatës së Lartë me dashje nuk përmenden qëndrimet e dy gjykatave më të ulëta. Gjykatat kanë keqinterpretuar nenin 75/a të KPP-së. Gjykata e lartë ka arsyetuar me tre rreshta vendimin e saj, ajo duhej të shprehej, nëse ishte nevoja për të njëzuar praktikën ose jo. Gjithashtu, ajo kishte detyrimin të shqyrtonte rolin që ka Prokuroria e Posaçme dhe marrëdhëniet e saj me gjykatat e posaçme. Interpretimi i mangët i vendimit të Gjykatës së Lartë bie ndesh me parashikimet e nenit 135, paragrafi 2, të Kushtetutës. Gjithashtu, ajo ishte e detyruar të sqaronte në arsyetimin e saj interpretimin e nenit 9 të ligjit nr. 95/2016 “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për luftën kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar” për sa i takon shpalljes së moskompetencës dhe paqartësisë që kanë gjykatat më të ulëta në lidhje me këtë kompetencë. Në nenin 90, pika 1, të KPP-së është parashikuar shprehimisht se ajo mund të parashtrohet prej palëve të njëra prej gjykatave në mosmarrëveshje me kërkesë të shkruar dhe të motivuar. Gjykatat me dashje nuk kanë arsyetuar faktin e rëndë juridik se nga ana e prokurorit janë humbur provat e kallëzimit siç janë tabulatet telefonike. Në asnjë nga vendimet nuk citohet se kërkuesi ka bërë kallëzim penal për prokuroren. Gjithashtu, nuk ka asnjë rresht lidhur me faktin juridik të heqjes së lirisë së familjarëve të një magjistrati. Veprimet e të kallëzuarve kanë pasur qëllim të përcaktuar, intimidimin e një magjistrati në detyrë me pasoja shumë të rënda juridike, sikundër është privimi nga e drejta e jetës.
- 10.1.3. *Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi gjykatat nuk kanë analizuar provat për sa i përket barazisë së mjeteve dhe procedurave me ballafaqim. Në të tria shkallët e gjyqësorit janë paraqitur prova dhe fakte se nga ana e prokurorit të çështjes, pas urdhërimit nga gjykata për regjistrimin

dhe fillimin e procedimit penal, nuk është kryer asnjëherë marrja në pyetje e kallëzuesit për provat dhe faktet që ai kishte vënë në dispozicion.

10.1.4. *Së drejtës së aksesit* pasi në vendimmarrjet e tyre gjykatat janë shprehur se kundër vendimit të prokurorit për shpalljen e moskompetencës nuk kanë të drejtë viktime dhe kallëzuesi të ankohen, por vetë prokurori “*pritës*” i akteve. Në lidhje me problematikën për konfliktin e kompetencave Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë duhej të bënte gjykim në seancë jo në dhomë këshillimi. Gjykata në ushtrim të funksionit të saj është e detyruar të hetojë të gjitha rrethanat në mënyrë të plotë, në tërësi dhe në mënyrë objektive dhe ta zgjidhë çështjen në themel.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimimin e kërkesit

11. Çështja e legjitimitit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuara në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

12. Kriteret për pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, në kuptimin që ato duhet të plotësohen njëkohësisht. Për pasojë, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjyimit kushtetues.

13. Në drejtim të përmbushjes së këtyre kriterëve, kërkesi, si individ, legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor, ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

14. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, mbrojtja kushtetuese ka funksion

përfundimtar dhe, si e tillë, mund të aplikohet vetëm në lidhje me vendime për të cilat kanë përfunduar procedurat gjyqësore. Kontrolli kushtetues ka natyrë subsidiare, që do të thotë se individit duhet t'i ketë shteruar mjetet dhe rrugët e tjera ligjore. Cenimi i të drejtave themelore, përfshirë atë për një proces të rregullt ligjor, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelimeve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejte (*shih vendimet nr. 25, datë 13.10.2022; nr. 14, datë 11.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka pohuar se, si rregull, individit mund t'i drejtohet asaj për kontrollin e kushtetutshmërisë së një vendimi gjyqësor, i cili ka vendosur në mënyrë përfundimtare mbi të drejtën kushtetuese që pretendohet të jetë cenuar (*shih vendimin nr. 14, datë 11.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka mbajtur qëndrimin se, përjashtimisht, kontrollit të saj i nënshtrohen edhe ato vendime të ndërmjetme, karakteri i të cilave do të konsiderohet përfundimtar për qëllimet e nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës dhe nenit 71/a, pika 1, shkronja “a”, të ligjit nr. 8577/2000. Megjithatë, ky përjashtim zbatohet vetëm nëse plotësohen njëherazi tre kushte: (i) kur shkelja e pretenduar është pasojë e drejtpërdrejtë e vendimit të ndërmjetëm; (ii) vendimi i ndërmjetëm të jetë bërë objekt i ankimit të veçantë dhe gjykatat më të larta të jenë shprehur, qoftë edhe tërthorazi, për të drejtën që pretendohet të jetë cenuar; (iii) dhe vendimi i ndërmjetëm duhet të ketë një masë autonomie nga procesi i themelit, në kuptimin që pavarësisht se shqyrtimi gjyqësor i mosmarrëveshjes së themelit vazhdon, vendimi përfundimtar që do të jepet në themel nuk është i aftë të ndryshojë vendimin e ndërmjetëm dhe as të riparojë në masën e duhur efektet që ai ka sjellë (*shih vendimet nr. 25, datë 13.10.2022; nr. 14, datë 11.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Nga shqyrtimi i përmbajtjes së akteve bashkëlidhur ankimit kushtetues individual, Kolegji vëren se kërkuuesi ka kundërshtuar vendimet gjyqësore të dhëna për ankimin kundër vendimit të prokurorit pranë Prokurorisë së Posaçme që ka vendosur kalimin e akteve të këtij procedimi penal Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, duke shpallur në këtë mënyrë moskompetencën e saj.

17. Në këtë kuptim, Kolegji konstaton se objekti i ankimit kushtetues individual lidhet me procedurën gjyqësore për sa i përket kompetencës së prokurorisë e cila duhet të hetojë çështjen. Në këtë situatë, për të vlerësuar përmbushjen e kriterit të shterimit të mjeteve juridike efektive, merr rëndësi të përcaktohet nëse vendimi i kundërshtuar nga kërkuuesi në ankimin e tij ka formë përfundimtare, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës. Kolegji vlerëson se në

kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, disponimi i prokurorit për kompetencën lëndore dhe tokësore të procedimit penal, si dhe vendimet gjyqësore që kanë shqyrtuar ankimin e kërkuarit ndaj këtij disponimi, kanë natyrë të ndërmjetme, pasi nuk zgjidhin në themel çështjen e tij. E parë në këtë këndvështrim, vendimi i prokurorit për kompetencën lëndore nuk ka masën e duhur të autonomisë nga procesi i themelit, në kuptimin që të sjellë efekte të tilla që nuk mund të riparohen ose ndryshohen nga vendimi përfundimtar që do të zgjidhë në themel procedimin penal. Procedimi penal, i vënë në lëvizje nga kërkuari, është ende në vijim, në fazën e hetimeve paraprake në Prokurorinë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, në këtë mënyrë vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë që kundërshtohet nuk e ka përmbyllur në themel atë.

18. Në këto kushte, Kolegji vlerëson se vendimet e kundërshtuara nuk konsiderohen përfundimtare për efekt të kontrollit kushtetues dhe se kërkuari i ka të gjitha mundësitë që pretendimet me natyrë kushtetuese t’i paraqesë si gjatë procedimit penal pranë gjykatave të juridiksionit të zakonshëm deri në Gjykatën e Lartë, ashtu edhe në kundërshtimin eventual të vendimit përfundimtar në Gjykatë (*shih vendimin nr.178, datë 15.12.2022 të Mbledhjes së Gjyqtarëve*).

19. Për sa më sipër, kërkuari nuk legjitimohet t’i drejtohet Gjykatës për të kundërshtuar aktin e prokurorit dhe vendimet gjyqësore që janë dhënë për ankimin e tij ndaj këtij akti, pasi, bazuar në nenin 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, ai ka ende mjete juridike efektive në dispozicion për riparimin e të drejtave të pretenduara si të cenuara. Në kushtet kur ky kriter paraprak nuk plotësohet, analiza e përmbushjes së kriterëve të tjera të pranueshmërisë bëhet e panevojshme, për shkak të karakterit kumulativ të tyre.

20. Në përfundim, Kolegji vlerëson se ankimi kushtetues individual nuk plotëson kriteret ligjore paraprake për pranimin e tij për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, bazuar në nenet 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “d”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.